

Cât de incluzive sunt școlile constănțene?

Cuprins

Cuvânt introductiv	3
Interpretarea rezultatelor	5
Statistici.....	5
Citate	14
Propuneri și recomandări	17

Cuvânt introductiv

Bullyingul reprezintă un comportament ostil, de excludere sau de umilire și poate fi prezent în orice tip de comunitate sau grup social: la școală, la locul de muncă, în familie. Odată cu manifestarea acestuia, apare o stare de conflict, care nu poate fi depășită decât dacă se conștientizează existența fenomenului.

Discriminarea implică o anumită formă de excludere sau respingere, un tratament diferit, nedrept față de o persoană, din cauza apartenenței sale la un anumit grup social. Există mai multe forme de comportamente discriminatorii, cel mai adesea ele fiind îndreptate către minoritățile etnice, sexuale sau către cei care nu se încadrează în „normă” prin modul în care arată, gândesc sau se comportă.

Conform Raportului privind implementarea Statutului Elevului la nivelul județului Constanța 2020-2021, peste **21%** dintre elevi au observat cazuri în care colegii de-ai lor au fost victime ale fenomenului bullying. Dintre acestea, **54,9%** erau cauzate de elevi, altor elevi, iar **39,1%** chiar de cadrele didactice, aceleași persoane care ar trebui să asigure un mediu școlar sigur și incluziv. Discriminarea era bazată de obicei pe capacitatea intelectuală, situația socio-economică, etnia și orientările lor, dar au existat și cazuri în care cauzele discriminării au fost religia, problemele medicale, familia, convingerile, vârsta și sexul.

Din OMEC 4343/2020 reiese faptul că este necesară crearea unui **grup de acțiune antibullying** cu rol de prevenire, identificare și soluționare a faptelor de bullying, comise între elevi, prin acțiuni fizice, verbale, relaționale sau cibernetice, pentru optimizarea prevenirii acestui fenomen în fiecare unitate de învățământ. Grupul de acțiune trebuie să aibă în componența sa maxim zece membri, între care să se afle și minim doi reprezentanți ai elevilor.

Totodată, OMENCS 6134/2016 reglementează și existența comisiilor pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității (numite în continuare *comisiile antivolență*) în fiecare unitate de învățământ din țară,

unde trebuie delegați 1-3 elevi de către Consiliul Școlar al Elevilor. Totuși, statistica expusă la punctul 14 al prezentului raport relevă faptul că **63,5%** dintre respondenți nu cunosc detalii despre comisia antiviolență din unitatea de învățământ în care studiază.

Una dintre cele mai mari probleme o reprezintă lipsa de personal în rândul psihologilor și consilierilor școlari. La nivel național există aproximativ **3000 de consilieri școlari alocați unui număr de peste 2 milioane de elevi**. Numărul mare de elevi care îi revine unui singur consilier sau psiholog școlar, adesea arondat mai multor unități de învățământ, face ca volumul de muncă să fie imposibil de îndeplinit la standardele ce ar trebui atinse pentru a transforma sistemul actual într-unul sigur și incluziv pentru toți elevii - acestea ar include, printre altele, discuții semestriale în particular cu fiecare elev al școlii, orientare în carieră, lecții deschise sau consiliere cu clasa.

Mai puțin de jumătate dintre elevii care și-au dorit anul acesta să discute cu psihologul școlar au avut ocazia să o facă, iar numai o treime consideră că psihologul școlar se implică suficient în rezolvarea cazurilor de bullying și violență prezente la nivelul unității lor de învățământ, date reieșite din prezentul raport.

Aceste statistici îngrijorătoare pot lua o întorsătură pozitivă în anii ce urmează, însă pentru ca acest lucru să fie posibil, este imperioasă materializarea propunerilor expuse la finalul raportului.

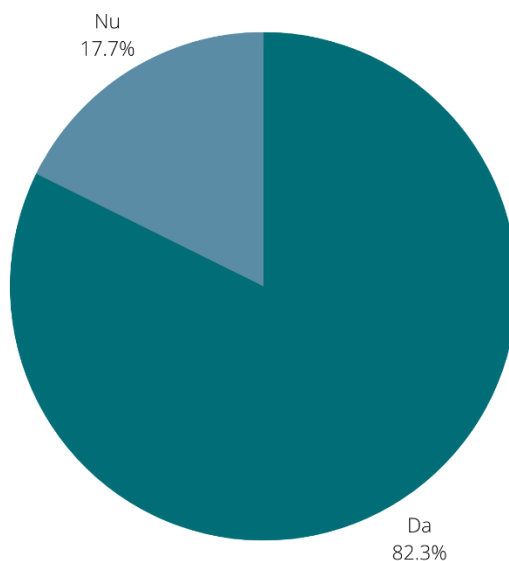
Biroul executiv al Consiliului Județean al Elevilor Constanța

Interpretarea rezultatelor

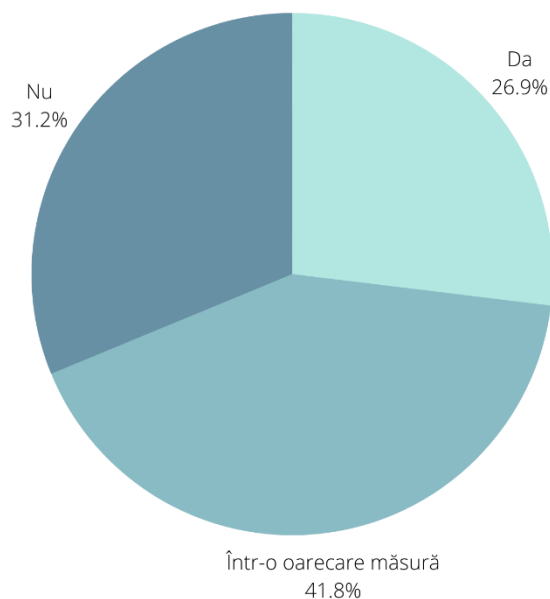
1. Ai fost martor la vreun fel de bullying?

82,3% dintre respondenți afirmă faptul că experiența lor școlară a fost marcată de fenomenul bullying, în timp ce numai un procent de **17,7%** nu s-a întâlnit cu acesta.

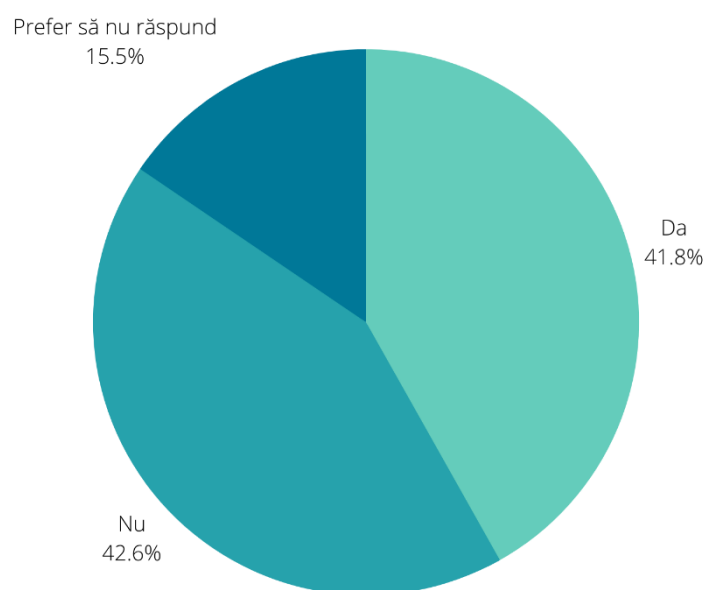
2. Dacă da, ai reacționat în vreun fel?

31,2% dintre elevii care au răspuns chestionarului nu au acționat în niciun fel puși în fața unei situații de bullying, în timp ce **68,8%** au luat act.

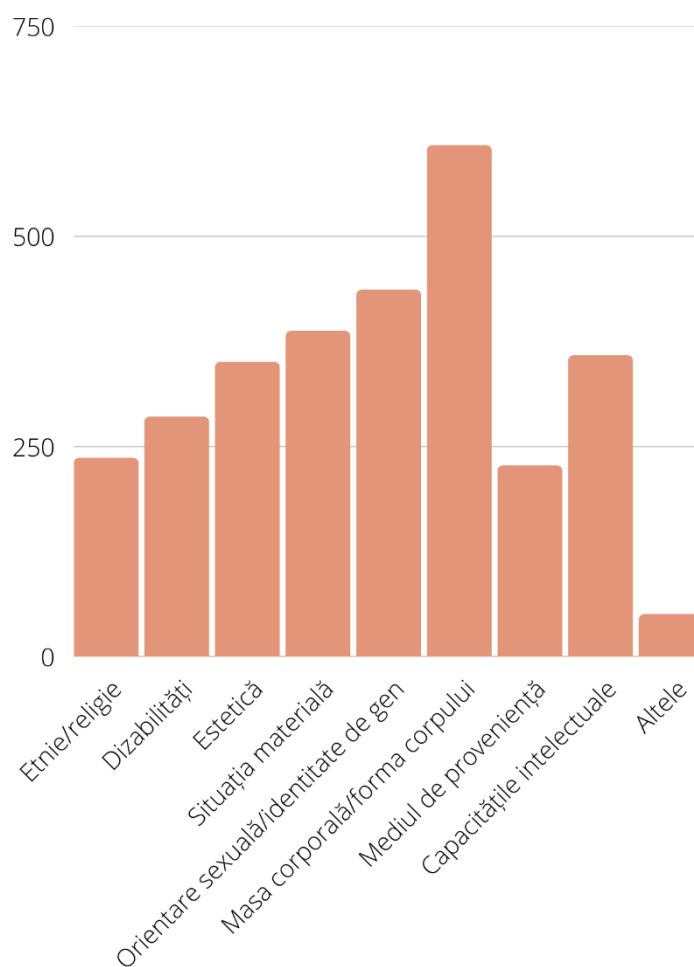

3. Ai fost/ești victimă a bullyingului?

41,8% din cei chestionați au fost victimele bullyingului.

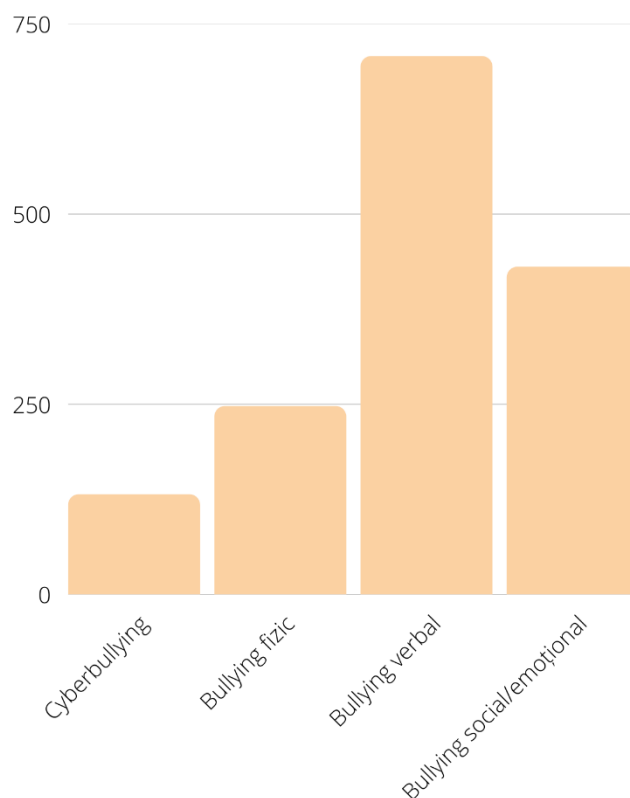
4. Care sunt, în opinia ta, cele mai frecvente cauze ale bullyingului?

Printre cele mai frecvente cauze ale bullyingului în școlile românești se numără aparențele fizice, orientarea sexuală, situația socio-economică sau capacitățile intelectuale.

5. Care este categoria de bullying pe care ai întâlnit-o cel mai des în spațiul școlar?

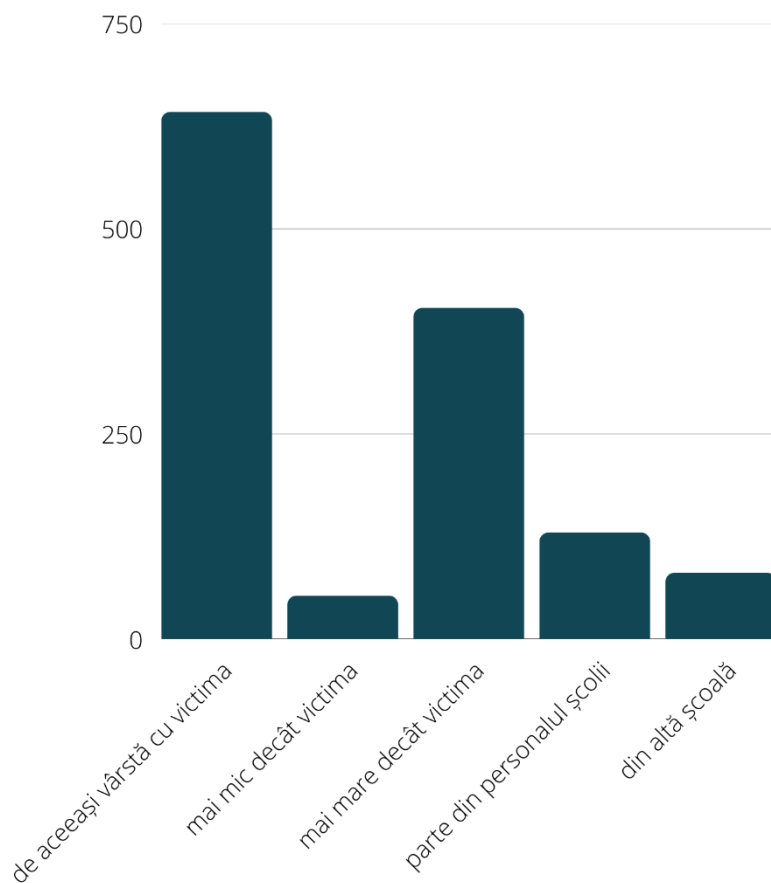
Cele mai întâlnite forme de bullying din mediul educational sunt bullyingul verbal și cel emoțional, acestea fiind urmate de agresiunea fizică și cea din mediul virtual.

6. De obicei, agresorul este/agresorii sunt...

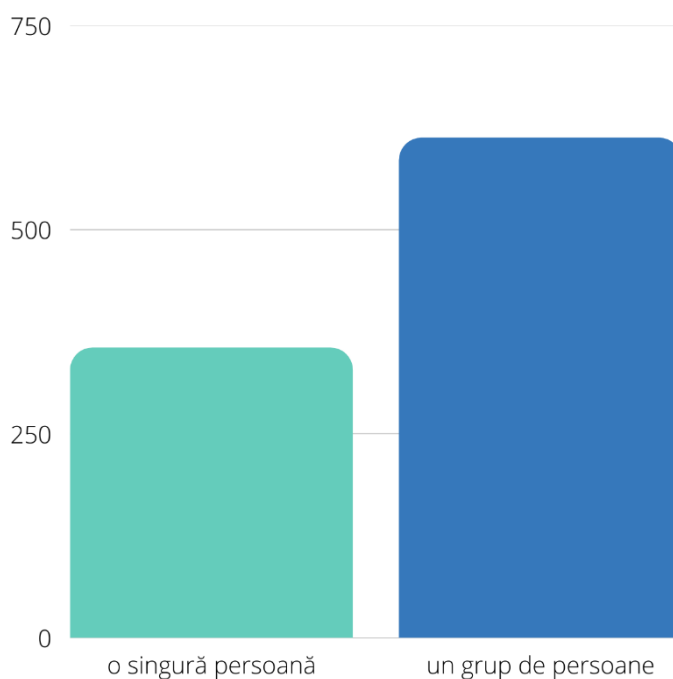
Când au fost întrebați în ce grup de vârstă se regăsesc de obicei agresorii, elevii au răspuns că ei sunt fie de aceeași vârstă, fie mai mari decât victimele. De asemenea, **16,3%** dintre respondenți au recunoscut faptul că bullyingul poate veni și din partea personalului didactic, nedidactic sau auxiliar al școlii, iar **10,1%** au declarat că agresorii sunt din altă școală.

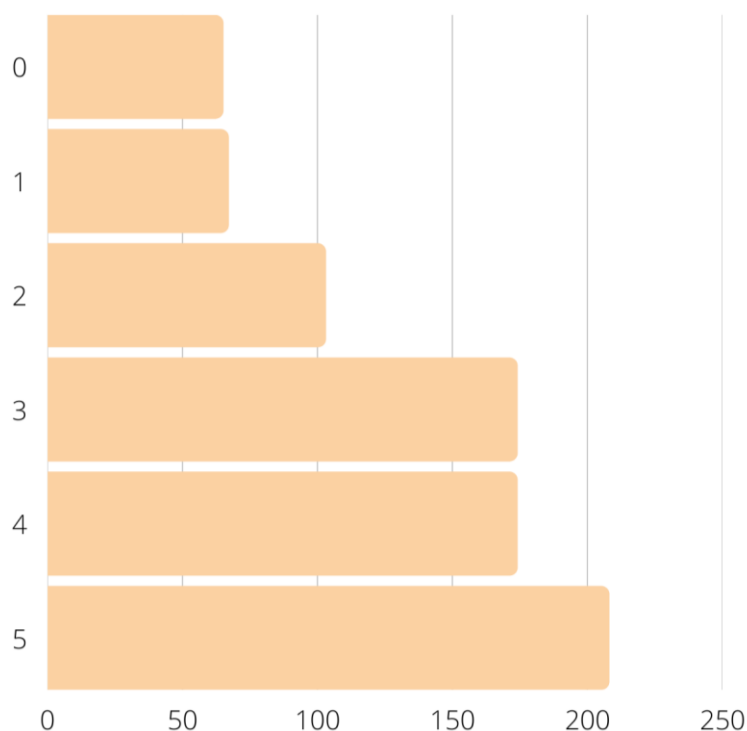
7. Când ai observat bullyingul, acesta a venit de la...

În **77,4%** dintre cazuri, bullyingul vine din partea unui grup de persoane. Totodată, în **44,9%** dintre cazuri, acesta este inițiat de un singur agresor.

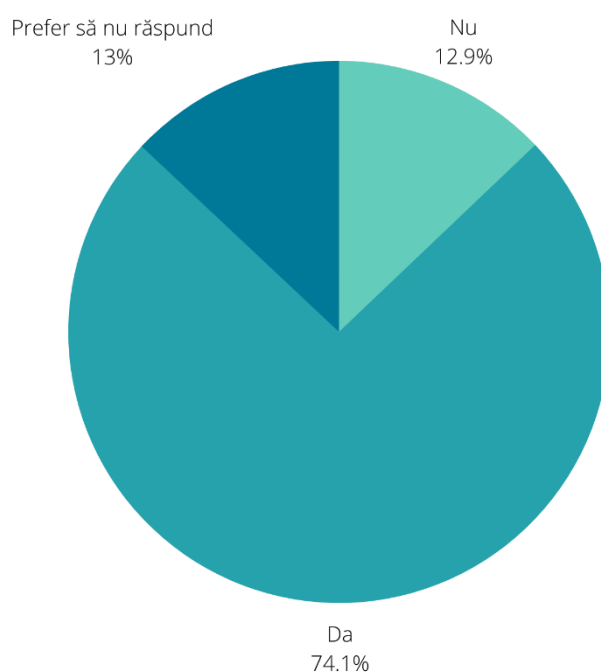

8. Cât de mult crezi că te afectează bullyingul pe tine sau pe colegii tăi?

16,7% din elevi consideră că acest fenomen nu îi afectează aproape deloc, **35%** cred că bullyingul afectează spațiul școlar într-o măsură medie, în timp ce restul de **48,3%** văd bullyingul ca pe ceva ce îi afectează într-o mare sau foarte mare măsură.

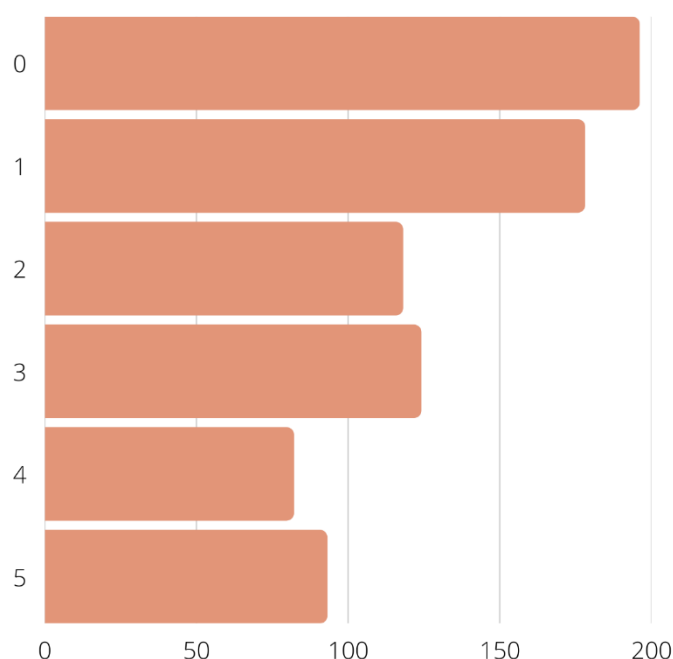
9. Ai un adult în care poți avea încredere?

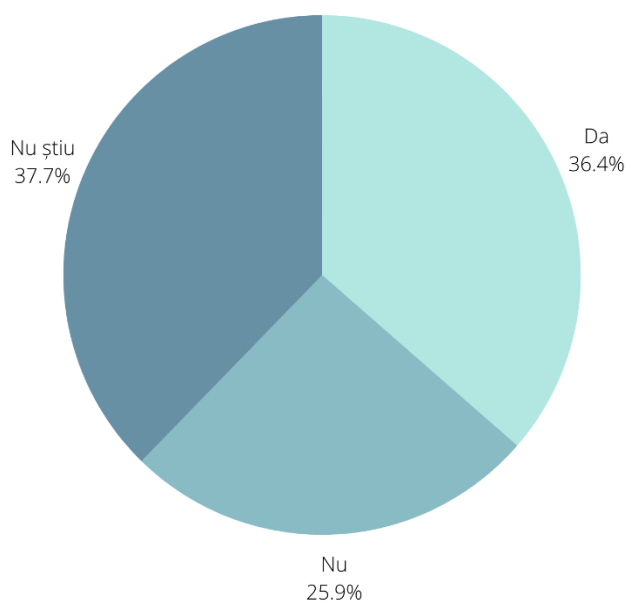
Numai trei pătrimi dintre cei chestionați au un adult căruia să i se poată confesa atunci când sunt victime ale bullyingului, discriminării sau agresiunii școlare.

10. Cât de des discuți deschis despre situațiile care te afectează pe tine sau pe colegii tăi?

În timp ce **22,2%** dintre respondenți discută adesea despre problemele lor cu cei din jur, **30,6%** nu fac asta întotdeauna, iar **47,3%** aproape niciodată.

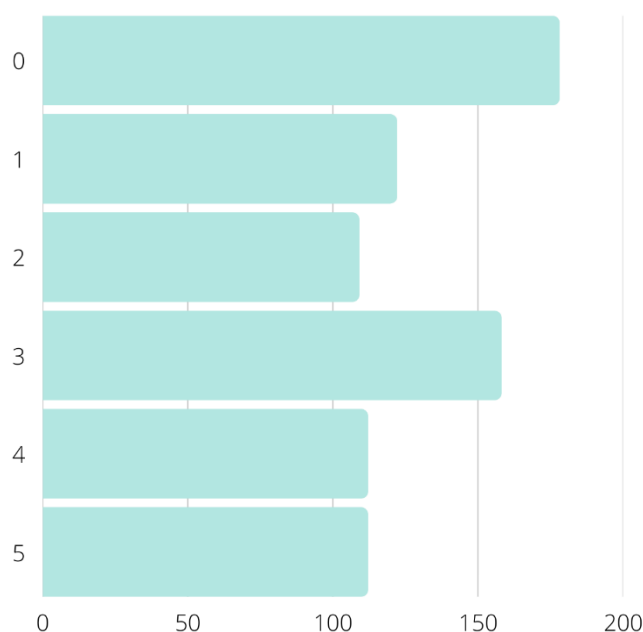
11. Dirigintele clasei știe cu ce te confrunți tu sau colegii tăi?

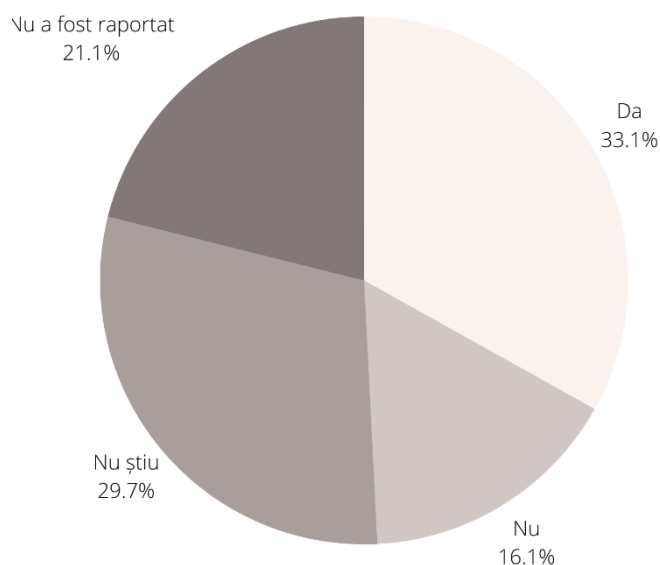
Numai **36,4%** dintre elevi spun că dirigințele lor știe care este situația clasei privitoare la bullying, discriminare și violență.

12. În ce măsură se implică psihologul școlar/cadrele didactice în rezolvarea acestor probleme?

Deși **28,4%** dintre cei chestionați afirmă faptul că personalul școlii, cu precădere psihologul școlar, cunoaște situația și se implică activ în rezolvarea acesteia, **33,8%** nu consideră această implicare suficientă, iar **37,9%** susțin că psihologii și cadrele didactice nu încearcă suficient să aplaneze situațiile de bullying.

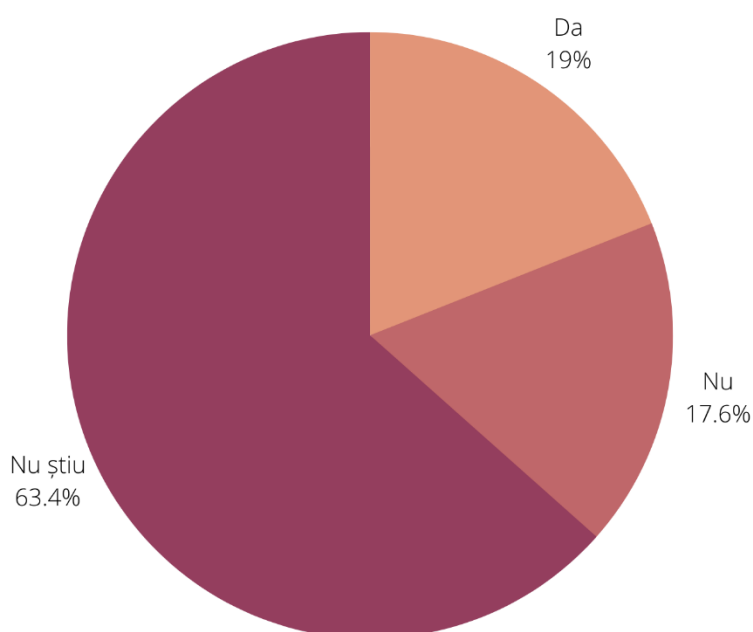
13. S-au luat măsuri în urma raportării bullyingului?

O tremie dintre elevi spune că, atunci când a raportat cazurile de bullying, acestea au fost adresate și soluționate, însă **45,8%** nu au văzut urmările semnalului lor de alarmă. Îngrijorător este faptul că **22,1%** dintre cazurile de bullying au rămas neraportate.

14. În școala ta, există constituită Comisia anti-bullying sau Grupul de acțiune anti-bullying?

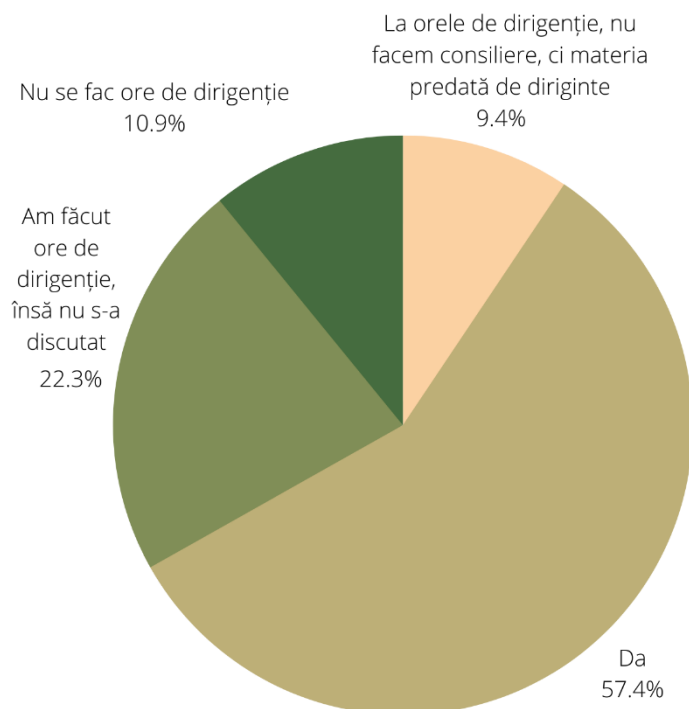
Numai **19%** din cei ce au completat formularul știu cu certitudine că în unitatea lor de învățământ s-au constituit comisia și grupul de acțiune destinate incluziunii școlare și combaterii bullyingului și discriminării. **63,5%** nu cunosc detalii despre acestea.

15. Anul acesta, la clasa ta, s-au desfășurat ore de dirigințe unde să se discute despre bullying sau despre violență?

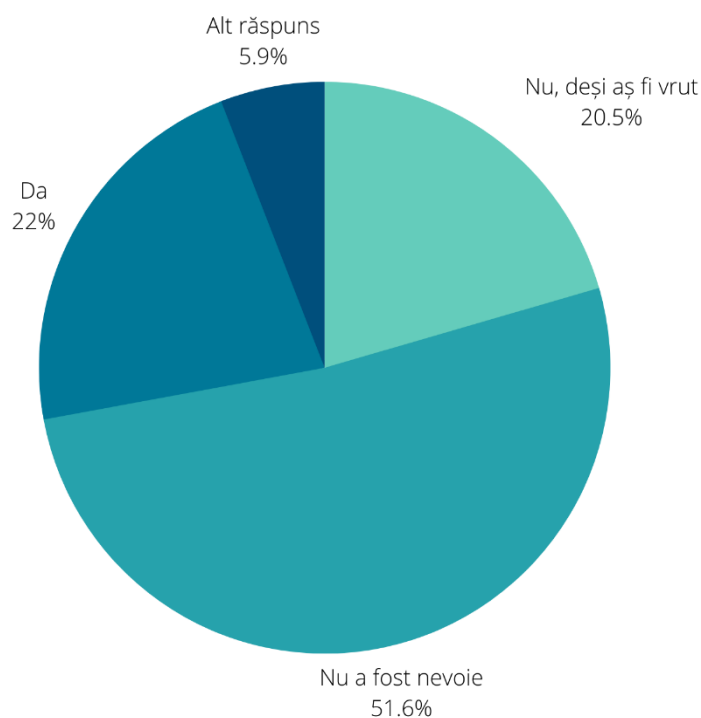
În ciuda obligativității oferirii consilierii școlare de către profesorii diriginți, săptămânal, la clasă, observăm că numai **57,5%** dintre elevi au beneficiat de aceasta. **22,3%** dintre diriginți nu au abordat tema bullyingului în cadrul orelor, **9,4%** au ales să predea cultură general în timpul orelor de dirigințe, iar **10,9%** nu au susținut deloc astfel de ore cu elevii.

16. Ai discutat vreodată cu psihologul școlar?

Aproape jumătate dintre elevi și-a dorit să discute cu psihologul școlar despre experiențele avute. Totuși numai **45%** dintre aceștia au avut ocazia să o facă.

17. Care a fost atitudinea ta față de fenomenul de bullying, atunci când ai fost martor la acesta?

„Am spus unui profesor... dumnealui nu a făcut nimic.”

„Am luat apărarea victimei.”

„Am fugit. N-am știut cum să reacționez.”

„Am încercat să nu intervin, pentru că în trecut am fost și eu victimă a bullyingului și mi s-a spus să nu iau în considerare.”

„Dacă acesta venea din partea adulților, nu spuneam nimic, pentru a nu mi se scădea nota la purtare. În schimb, când bullyingul venea din partea copiilor, reacționam.”

„M-a întristat și m-a făcut să mă desconsider.”

„Ori de câte ori părinții celui agresat au luat legătura cu cei ai agresorului, s-au iscat conflicte.”

„Am încercat să vorbesc cu atacatorul ca să lase victima în pace.”

„Am ajutat persoana batjocorită să scape de agresori și să nu mai treacă prin asta. Am apărat-o cât mi-a stat în putere.”

„Îmi era frică de agresor.”

18. Te rugăm să ne povestești, dacă vrei, experiența ta sau a altor colegi...

„Am fost dat cu capul de tablă, agresat verbal și altele, doar pentru orientarea mea sexuală.”

„Unii colegi te-ar urmări pe hol doar ca să râdă și să te bârfească, indiferent dacă faci sau nu ceva greșit. Când mergi la baie se forțează să intre peste tine în cabină, îți dăruiește caietele, penarul sau chiar banca, pornesc zvonuri și prin alte clase despre tine, astfel încât ajung să te batjocorească elevi pe care nici măcar nu-i știai.”

„Am o colegă care are probleme emoționale (asta ne-a spus doamna dirigintă, nu știu exact ce are) și, încă din clasa a 9-a, mai mulți băieți din clasă râdeau de modul în care vorbește și cum se exprimă, în general când se făcea văzută sau auzită era sigur cineva în clasă care râdea de ea. De când am intrat în pandemie, fata aceasta a optat să învețe exclusiv online, măcar așa, când colegii râd de ea că «vorbește ciudat», ea nu îi poate auzi.”

„Sunt băiat și am părul lung. Îl țin permanent în coc, deoarece de la începutul clasei a 9-a, un anumit grup din clasă comentează, mă face «pop**ar», «fată», «roacher» și altele. De mai multe ori s-au prefăcut că îmi taie părul cu aparatul, de fapt fiind vorba doar o aplicație pe telefon care face sunete de frizer. De atunci și până acum, am învățat să nu mă afecteze nimic din ce zic alții, dar să fii un copil proaspăt intrat la liceu care doar caută să-și facă prieteni, nu știe nimic despre iubirea și stima de sine și e nesigur pe aspectul său fizic, și să nu ai pe nimeni care să te ndrume, e oribil.”

„O profesoară de biologie s-a luat de o elevă pentru că purta masca în timpul orelor de curs, după ce aceasta fusese declarată opțională în spațiile închise.”

„Am fost forțat de un profesor să-mi schimb complet estetica atunci când pun piciorul în școală. S-a luat de faptul că sunt gay și mi-a zis că ar trebui să trec zilnic pe la biserică, pentru a-mi repara greșelile. A țipat la mine din cauza că am pierce-uri și mi-a zis că mă mutilez. Această experiență m-a afectat extraordinar de mult.”

„O profesoară discriminează o bună parte din clasă, având elevi preferați. Pe noi ceilalți ne tratează urât, nu ne ajută sau răspunde la întrebări despre lecție, ne tratează cu superioritate și ne ironizează. De asemenea, la teste suntem evaluați total diferit și, indiferent dacă ai învățat sau nu, mai mult de 7 nu prea ai șanse să iei.”

„De când le-am zis colegilor în clasa a 5-a că aveam o altă orientare sexuală decât «norma», au început să mă batjocorească, să îmi ia caietele și să facă ironizări la adresa altor colegi aflați în situația mea.”

„Când m-am transferat în această școală, nimeni nu mă plăcea, se țipa la mine și uneori eram lovit. Cu timpul, m-am obișnuit, deoarece toți adulții ziceau că o să treacă. În momentul în care cineva a auzit cuvântul «trans» din gura mea, a devenit și mai rău. Nu am zis nimănui cu intenție, cu excepția celui mai bun prieten al meu. Au râs de mine și mi-au pus nume stupide, dar nu am lăsat asta să mă doboare.”

„Am fost judecată și arătată cu degetul pentru faptul că sunt plinuță. M-a afectat atât de tare, încât n-am mâncat 2 zile și ulterior mi s-a făcut rău.”

„Îmi dau bully pentru că sunt grasă. Uneori vreau să mă sinucid din vina lor.”

Propuneri și recomandări

- Publicarea bianuală de către Inspectoratul Școlar Județean Constanța a unui raport referitor la activitatea și proiectele întreprinse de fiecare comisie antivioolență, întrucât conform OMENCȘ 6134/2016, ISJ are datoria de a le acorda asistență tehnică.
- Includerea în programa școlară pentru aria curriculară „Consiliere și orientare” a unor conținuturi menite să sensibilizeze elevii în legătură cu efectele discriminării, excluderii sociale și ale violenței.
- Pornirea unui dialog deschis la clasă, în cadrul orelor de dirigiență, despre conștientizarea fenomenului de bullying și acționarea eficace pentru prevenția acestuia.
- Afișarea în locuri accesibile tuturor elevilor școlii a datelor de contact și orarul consilierului școlar, a datelor Consiliului Școlar al Elevilor, ale comisiei antivioolență și alte numere de telefon relevante, precum Asociația Telefonul Copilului, Telefonul Copilului STS, DGASPC, CJRAE etc.
- Constituirea Consiliului Clasei în toate clasele din județ, după prevederile ROFUIP și activarea acestuia, astfel încât să întreprindă activități relevante parcursului educațional al colectivului de elevi și să își îndeplinească atribuțiile.
- Introducerea în curricula școlară de gimnaziu și de liceu a materiilor încadrate în sfera „educație pentru viață”, cum ar fi educația socială, educația sexuală și educația pentru o alimentație sănătoasă.
- Alocarea mai puținor elevi consilierilor și psihologilor școlari, astfel încât aceștia să poată răspunde cu adevărat cerințelor reale ale beneficiarilor primari ai educației.
- Organizarea unor ședințe de consiliere particulare semestriale cu fiecare elev al școlii de către consilierul sau psihologul școlar, în mod obligatoriu și nediscriminatoriu.

- Monitorizarea temeinică a activității psihologilor și consilierilor școlari atât de către Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională, cât și de către conducerea unității de învățământ.

Întocmit,

Consiliul Județean al Elevilor Constanța

